

Inte bara flum: hur *Sceniskt framförande i föreläsningar* påverkar LTHs lärare

Jennifer Löfgreen*, Harald Leander†, Öivind Andersson*, Michael Cimbritz*, Christina Isaxon*,
Damien Motte*, Malin Lindstedt*, Dragi Aneviski*, Cintia Bertacchi Uvo*,
Johan Mauritsson*, Kerstin Sernhed*
* LTH; † Teaterhögskolan i Malmö

Abstract—Kursen *Sceniskt framförande i föreläsningar* erbjuder en unik chans för LTHs lärare att komma i kontakt med teaterns sätt att träna kroppen, rösten och scenisk gestaltning och att pröva, medvetandegöra och berika sin föreläsningsteknik. Kursen är inne på sitt fjärde år och hittills har 44p lärare på LTH deltagit i kursen. På denna round table samlas kursansvarig, kursledare och tidigare deltagare i kursen för att diskutera kursens betydelse för undervisning, både genom att belysa kursens innehåll och fokus och genom att några av kursens deltagare reflekterar över hur deras undervisning har utvecklats med hjälp av kursen.

I. INTRODUKTION

KURSEN *Sceniskt framförande i föreläsningar* skapades år 2015 när en generös donation öppnade upp en chans att utforska nya sätt för LTHs lärare att utvecklas. Efter en granskning av befintliga resurser för lärare blev det tydligt att trots mycket bra stöd i att utveckla en så kallad *scholarly approach to teaching* (ref on SoTL för teachers), var stöd i själva framförandet som lärare gör när de undervisar bristande. I sin enklaste form kan undervisning, särskilt i föreläsningssituationer, ses som en form av teater [1], [2].

För att på bästa möjliga sätt rikta fokus på framförande var det naturligt att etablera ett samarbete med Teaterhögskolan i Malmö (THM) och skapa en kurs där LTHs lärare klev in i THMs värld och exponerades för ett urval av de övningar och verktyg som teaterstudenter studerar under sin utbildning.

II. SCENISKT FRAMFÖRANDE I FÖRELÄSNINGAR

Med utgångspunkt i tanken om att den egna kroppen och rösten utgör skådespelarens instrument är det genom en serie övningar möjligt att medvetandegöra och träna sina färdigheter och därmed i allt högre grad styra vad det är man vill gestalta med sitt instrument. Från denna tekniska och individuella träning tas sedan klivet över till diskussion om, och övningar i, hur innehållet i en given föreläsning eller presentation bäst ska kunna förmedlas. Här berörs till exempel ämnen som dramaturgi, samspel med de hjälpmedel man använder (PowerPoint, whiteboard eller annat), samspel med auditoriet samt det egna sceniska varandet.

Kursen består av fem fysiska träffar i hel- eller halvgrupp samt två tillfällen av individuell handledning. Under de första två träffarna får deltagarna ta del av olika övningar från teaterutbildningen för att öka sin medvetenhet om kroppen, rösten, rörelser och reaktioner. Därefter kommer

två träffar i halvgrupp där deltagarna ger korta föreläsningar som diskuteras utifrån framförandets perspektiv. Mellan dessa två träffar i halvgrupp uppmanas deltagarna att utveckla sin föreläsning baserat på den återkoppling de fått. Båda versioner filmas och utgör ett möjligt underlag för diskussion med kursledaren under ett enskilt möte mellan träff 4 och träff 5. Sista helgruppsträffen fokuserar på avspänning och koncentration. Kursen avslutas med ett sista enskilt möte med kursledaren där deltagarna själva väljer hur de vill diskutera sin egen utveckling. Deltagarna erbjuds också möjlighet att skriva en pedagogiskt reflekterande text för att tjäna en vecka i LTHs behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildning.

I THMs utbildning samt i *Sceniskt framförande i föreläsningar* betonas vikten av *deliberate practice*: att inte bara upprepa ett beteende tills det blir automatiserat, utan att faktiskt arbeta medvetet för att stegvis förbättra sin prestation och kunna göra aktiva val i sitt beteende [3]. *Deliberate practice* är nödvändigt för att bli expert och inte fastna i *arrested development*, och utgör skillnaden mellan en *expert teacher* och en *experienced non-expert teacher* [4].

III. REFLEKTIONER OCH EFFEKTER

Nu har kursen givits fyra gånger. I denna round table samlar vi tidigare deltagare från alla fyra kursomgångar för att diskutera kursens faktiska effekt:

- Hur har deltagarna upplevt sin egen utveckling?
- Vilka effekter (positiva eller negativa) har de märkt i sin undervisning och utveckling som lärare?
- Har studenterna reagerat, och i så fall på vilket sätt?
- Varför skulle en nyfiken lärare välja att anmäla sig till kursen, eller inte?
- **Är sceniskt framförande som metod verkligen någonting för alla?**

REFERENSER

- [1] S.B. Sarason, *Teaching as a Performing Art*. New York, NY: Teachers College Press, 1999.
- [2] R.T. Tauber and C.S. Mester, *Acting Lessons for Teachers: Using Performance Skills in the Classroom*, 2nd ed. Westport, CT: Praeger, 2007.
- [3] K.A. Ericsson, "Deliberate Practice and Acquisition of Expert Performance: A General Overview," *Academic Emergency Medicine*, vol. 15, no. 11, pp. 988–994, Nov. 2008.
- [4] K.A. Ericsson, "Attaining Excellence Through Deliberate Practice: Insights from the Study of Expert Performance," in *Teaching and Learning: The Essential Readings*, C. Desforges and R. Fox, Eds. Oxford, UK: Blackwell Publishers Ltd, 2008, pp. 4–37.